1938 ий
15
АВГУСТ
№ 72 (456)
Акше 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетар-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

ПИОНЕРСКИЙ ОТРЯДЛАШКЕ САЙ ВОЖАТЫЙЫМ

Йоча-шамычлан коммунистический воспитаний пумашым большевистский партий шкенжын эн лишыл помощникшылан — Ленинско-Сталинский комсомоллан ӱшанен пуэн. Пеледалт кушшо самырык поколенийым мемнан родиналан, коммунистический партийлан беззаветне преданный улмо духеш, советский властьын тушманже-шамыч дек ненависть духеш воспитыватлаш — комсомолын тӱҥ пашаже.

Тиде ответственный пашашке кажне еҥым шогалташ огеш лий. Сандена 1936 ийыште ВЛКСМ ЦК-ын кокымшо пленумжо пионерский отрядышке комсомольский организаций-шамыч сай, ямдылалт шушо комсомолецым ойраш манын пеш пеҥгыдын каласен ыле.

Но ятыр комсомольский организаций-шамыч тидым шукташ тыршен огытыл. Южо райкомол-шамыч пионерский отрядым йӧрдымӧ еҥ-шамыч дене комплектоватленыт. Ӱмаште Ронго райкомол Куженер пелэ кыдалаш школыш вожатыйлан комсомолышто шогылдымо, хулиган Лермонтовым ойрен. Тыгай беспечностьым Морко, тыгак моло райкомол-шамычат проявитленыт. Нуно вожатыйлан заочно назначитленыт, бюрош ӱжын утвердитлен огытыл.

Вожатыйым ойрымаште нимолан йӧрдымӧ практиклан кӧра гына пионерский организацийым вуйлатымашке калык тушман-шамыч, нунын пособникшт логал кертыныт. Нуно пионерский организацийын пашажым сӱмыраш тӧченыт, пионерский организаций кушмашке тӱрлӧ рогаткым шындылыныт, йоча-шамыч коклаш антисоветский идейым пурташ толашеныт.

Тушман-шамычын пыжашыштым разоблачитлыме. Комсомольский организаций-шамыч тушман кашакым йӧршын разоблачитлымашке да вредительствын последствийжым пытарымашке шкеныштым мобилизоватлашышт кӱлеш ыле.

Шуко комсомольский организаций - шамыч таче кечыланат тиде пашашке мобилизоватлалтын огытыл. Вашке у тунемме ий шуэш. 1 сентябрьыштак школлаште нормальный пионерский паша тӱҥалшаш. ВЛКСМ ЦК-ан указаныже почеш 15 август марте чыла отрядлашке вожатыйым ойрен да нуным райком бюрош ӱжыктен утвердитлыман ыле. Ятыр райкомол секретарь-шамыч алят пионерский пашам вуйлаташ тӱҥалын огытыл. Нуно тиде участкым пӱтынек пионерский отдел ӱмбак кудалтеныт. Тиде важный отделын вуйлатышышт алят бездельничатлат. Тидын дене гына Йошкар-Ола районышто 70 вожатыйым ойрышаш олмеш 10 вожатыйым веле ойрымо. Райкомол секретарь **Зинин** йолташ да пионерский отдел вуйлатыше **Рубцевич йолташ** школлашке учитель-шамыч толмым вучат.

Йошкар-Ола горком 6-шо номыран школышко гына вожатый-шамычым ойрен. Эша 46 вожатый ок сите. Горкомол секретарь **Меледин** йолташ да пионерский отдел вуйлатыше **Никитина** йолташ ваш каҥашеныт да студент-шамыч толын шумешке тиде „кампанийым“ отложитлаш, манын шкеныштым успокоитленыт.

Параньга райкомол учитель-шамычым комплектоватлымеке иже вожатый-шамыч ойырмашым тӱҥалаш шона. А роно комплектоватлымашым вашкемдаш ок тырше.

Райкомол пашаен-шамычын шонымышт гыч тыге лектеш: пионерский отрядлашке вожатый-шамыч сентябрьыште иже ойыралташ улыт. Тыге сентябрьыште пионерский пашат лийшаш огыл. Но тыгай правам нунылан иктат пуэн огыл да огешат пу.

Лишыл кечылаште чыла отрядлашке вожатыйым ойраш, нуным райкомол бюрош утвердитлаш, чыла вожатый-шамычлан инструктивный семинарым эртараш—теве ВЛКСМ райком-шамычын таче-эрла ыштышаш пашашт.

Хасан ер районышто событий нерген

1938 ий 10 августышто СССР ден Японий коклаште келшымашке шумо почеш 11 августышто 13 час 30 минутышто (верысе жап дене) Хасан ер районышто боевой действийым чарныме. Войска - шамыч положений фиксироватлашлан кок могырымат военный представитель-шамычын первой вашлиймашышт 11 августыштак кастене Заозерный (Чанкуфын) кӱкшака вер деч югышто лийын. Шушаш вашлиймашым тений 12 август 12 часлан палемдыме.

(ТАСС).

Отличник-учитель-шамычын республиканский совещаний годым.
Фото Овечкинын.

Первый созыв СССР Верховный Советын кокымшо Сессийже

СОЮЗ СОВЕТЫН 1938 ИЙ 11 АВГУСТЫСО ЗАСЕДАНИЙЖЕ

11 августышто, 11 шагат кечывалым, СССР Верховный Советын Заседаний залыштыже, Кремльыште, Союз Советын кокымшо заседанийже лийын.

Союз Совет председатель депутат **А. А. Андреев** председательствоватла.

Союз Совет ончышаш паша радамын первой пунктшо дене—1938 ийлан СССР-ын единый государственный бюджетшым пеҥгыдемдыме нерген Союз Совет Бюджетный Комиссий председатель депутат **И. И. Сидоровын** содокладшым колыштеш.

Бюджетный Комиссийын содокладше деч вара Союз Совет 1938 ийлан СССР-ын единый государственный бюджетше нерген доклад почеш прений кусва.

Прениыште депутат-шамыч **Д. С. Коротченко** (Амур - Нижне - Днепропетровский округ, Днепропетровский область, УССР), **Д. И. Кулиев** (Сабир-Абадский округ, Азербайджанский ССР), **П. Н. Пичугина** (Пролетарский округ, Москва ола), **Ф. В. Шагимарданов** (Дюбанский округ, Башкирский АССР), РСФСР Финансе Калык Комиссар **В. Ф. Попов** йолташ да депутат **М. Курбанов** (Кулябский округ, Таджикский ССР) выступатленыт.

Тидын деве Союз Совет кокымшо Сессийын кокымшо заседанийже петырна.

Национальность Советын Сессийже нерген 2-шо страницыште лудса.

Вий кугемеш

Йоласал район, Виловат ял совет „Челюскин“ колхоз пеленсе комсомольский организацийын вийже кушкеш. Кызыт тиде организацийыште чылаже 27 комсомолец уло. Верховный Советыш сайлыме годым агитаторлан ыштыше молодежь - шамыч ВЛКСМ членыш пурат.

Тиде колхозышто комсомольский организаций физкультур паша дене заниматла. Кызыт чылаже 15 еҥ ГТО значеклан нормым сдатлен, нунын коклаште 5 еҥже ӱдыр улыт.

Кос—Гур.

ВЛКСМ-лан XX ий

ПОЧЕТ ОНА

Социалистический соревнований ойлаш: пашам икте начар ышта, весе сайын, кумыштшо сайынрак ышта, — сайын ыштыше-шамычым поктен шу да общий под'емым добитле.

СТАЛИН.

ВЛКСМ ОБКОМ УТВЕРДИТЛЕН

МАРИН В. С.—тракторист, шошо ага жапыште 240 килограмм горючийым аныклен. Тудын паша лектышыже 180 процент. Кызытат паша нормыжым эртарен тема. ВЛКСМ Сотнур райком выдвигатлен.

МАНСУРОВ Ф. Н.—МТС-ште тракторный бригадын бригадирже. Тудын бригадыже кокла шот дене ик тракторлан 403 гам куралын. Куралмаште няш планым 76,4 проц. темен. 200 кгр. горючийым аныклен да простой ден аварийым пытарыме. ВЛКСМ Оршанке райком выдвигатлен.

УРАКОВА Е. И.—МАССР Верховный Совет депутат, активне общественница, трактористка, тудын паша лектышыже 151 процент. ВЛКСМ Оршанке райком выдвигатлен.

ЛАРИНА И. М.—МАССР Верховный Совет депутат, активне общественница. ВЛКСМ Оршанке ройком выдвигатлен.

Первой созыв СССР Верховный Советын кокымшо Сессийже

НАЦИОНАЛЬНОСТЬ СОВЕТЫН 1938 ИЙ 11 АВГУСТЫСО ЗАСЕДАНИЙЖЕ НЕРГЕН

11 августышто, 6 шагат кастене, СССР Верховный Советын Заседаний залыштыже, Кремльыште, Национальность Советын кокымшо заседанийже лийын.

Национальность Совет председатель, депутат, **Н. М. Шверник** председательствоватла.

Национальность Совет ончычшаш паша радамын первой пунктшо дене — 1938 ийлан СССР-ын единый государственный бюджетшым пеҥгыдемдыме нерген Национальность Совет Бюджетный Комиссий председатель депутат **И. С. Хохловын** содокладшым колыштеш.

Бюджетный Комиссийын содокладше деч вара Национальность Совет 1938 ийлан СССР-ын единый государственный бюджетше нерген доклад почеш пренийым кусна.

Прениеште депутат-шамыч **Н. А. Булганин** (Московский городской округ, РСФСР) **С. Г. Коштария** (Гагринский округ, Абхазский АССР), **Х. В. Кулагин** (Слуцкий городской округ, БССР), **Ш. М. Арушанян** (Микоянский округ, Армянский ССР) да **Г. А. Динмухаметов** (Ново-Шешминский округ, Татарский АССР) выступатленыт.

Тиде дене Национальность Совет кокымшо Сессийын кокымшо заседанийже петырна.

СОЮЗ СОВЕТЫН 1938 ИЙ 13 АВГУСТЫСО ЗАСЕДАНИЙЖЕ

13 августышто, 11 час кечывалым, СССР Верховный Советын заседаний залыштыже, Кремльыште, Союз Советын кумышо заседанийже лийын.

Союз Совет председательын заместительже депутат Лысенко Т. Д. председательствоватла.

Ончычшаш паша — 1938 ийлан СССР-единый государственный бюджетше нерген доклад почеш прений.

Прениеште депутат-шамыч **Наталевич Н. Я.** (Слуцкий округ, Белорусский ССР), **Бахрадзе В. Н.** (Кутаисский округ, Грузинский ССР), **Никаноров А. Ф.** (Архангельский городской округ, Архангельский область), **Шарафеев С. М.** (Мензелинский округ, Татарский АССР), **Пирузян А. С.** (Кироваканский округ, Армянский ССР,) **Иванов С. М.** (Улан-Уденский сельский округ, Бурят-Монгольский АССР) да **Николаева К. И.** (Кашинский округ, Калининский область) выступатленыт.

Тидын дене Союз Совет кокымшо Сессийын кумышо заседанийже петырна.

НАЦИОНАЛНОСТЬ СОВЕТЫН 1938 ИЙ 13 АВГУСТЫСО ЗАСЕДАНИЙЖЕ

13 августышто, 6 час кастене, СССР Верховный Советын заседаний залыштыже, Кремльыште, Национальность Советын кумышо заседанийже лийын.

Национальность Советын председательже депутат **Н. М. Шверник** председательствоватла.

Ончычшаш паша — 1938 ийлан СССР-ын единый государственный бюджетше нерген доклад почеш прений.

Прениеште депутат-шамыч **Бурмистенко М. А.** (Майкопский сельский округ, Адыгейский автономный область), **Алиев А. М.** (Джульпинский округ, Нахичеванский АССР), **Смагина А. Г.** (Сталинабадский городской округ, Таджикский ССР), **Ибраимов М. И.** (Бахтисарайский округ, Крымский АССР), **Юлдашев М.** (Ташкентский-Кировский округ, Узбекский ССР), **Ибрагимов Р. К.** (Мелеузовский округ, Башкирский АССР), **Тахтаров А. Г.** (Махач - Калинский городской округ, Дагестанский АССР) да **Атлиев С.** (Чарджсуский сельский округ, Туркменский ССР) выступатленыт.

Тидын дене Национальность Совет кокымшо Сессийын кумышо заседанийже петырна.

Шубин деч полышым йодына

„Шемер" колхоз пелен (У-Тор'ял р-н) осоавиахим кружокым организоватлыме. Кружок теле жапыште пашам сай ыштыш. Молодожь-шамыч ПВХО, ГСО, ВС значеклан нормым сдатлышт. Кеҥеж шумек кружок пашам ыштымым чарныш. Физкультур пашат йӧршеш шулыш. Физорг Кузнецов пашам саемдышаш нерген огеш шоналте. Колхоз правлений физкультур инвентарь налаш оксам огеш пу. Окса уке, манын велэ ойлат.

Райисполком пеленсе физкультурный да спорт уполномоченный Шубин физкультур кружоклан полышым огеш пу. **Ч. М.**

Н—209 САМОЛЕТЫН ЭКИПАЖ НЕРГЕН ПРАВИТЕЛЬСТВЕННЫЙ УВЕРТАРЫМАШ

Ик ий ожно, 1937 ий 12 августышто советский правительствын разрешитлымыже почеш Совет Ушем герой летчик С. А. Леваневский 4 моторан Н—209 самолет дене Москва гыч полюс гоч Северный Америкыш чоҥешташ тӱҥалын. Перелетын цельже ыле: тиде ийыштак Чкалов ден Громов йолташ-шамычын пеш чаплын чоҥештымекышт Америк дене Северный полюс гоч почтово-пассажирский тип самолет дене кыл кучымашым проверитлаш. Н—209 самолет экипаж 6 йолташ гыч ыштальын ыле: С. А. Леваневский — самолет командир, Н. Г. Кастанаев—пилот, Б. И. Левченко—штурман, Г. Т. Побежимов ден Н. Н. Годовиков—механик-шамыч, Н. Я. Галковский—радист..

Чоҥештымаш утларакшым Ледовитый океан ӱмбалне метереологический пеш нелэ условийыште эртен. Изиҥмаш деч утлышашлан лийын, летчик-шамыч ятыр кӱшнӧ лийыныт, но туштат нуно пыл кокла гыч лектын огытыл. 13 августышто 13 часат 40 минутышто Н—209 самолет Северный полюс гоч эртен каен, 14 часат 32 минутышто самолет борт гыч ик мотор паша ыштымым чарнен манын увертарышан радиограммым пумо. Тиде обстоятельстве самолетым ӱлыч чоҥешташ заставитлен, изиҥашлан ӱлдыкшӧ эре кугемын.

Тидын дене самолет дене кыл кучымаш кӱрылтын. Полярне да пеш шуко моло радиостанций чарныдеак тудым эскерен шогеныт. Но Н—209 самолет станций паша ыштымым мумо огыл.

Компетентный специалист-шамычын шонымышт почеш, пӱтынь обстановко южеш катастрофо лийын да очыни самолет шинчын кертде шаланен. Туге гынат, СССР правительстве Н—209 самолет экипажым чоҥештыме трассе дене, СССР-ысе сер велым да тугак Аляска ден Северный Канаде велымат кычалмашым организоватлен. Кычалме жапыште Северный полюс марте кок гана, тылеч посна Америк велне трассе мучко, Франц Иосифа Земля гыч Гренландий сер деке (тышке ийын кайыше ий дене самолетын кодшыжо каен кертын) да моло вереат чоҥештыл кычалме. Чоҥештылмаш нимогай результатымат пуэн огыл, Н—209 самолетым мумо огыл.

Правительстве Совет Ушем Герой летчик-шамыч деч да полярный исследователь-шамыч деч умбакыже кычалаш лийшаш ден кӱлешлык нерген йодыштын, но нунын единодушный шонымышт почеш умбакыже кычалмаш сеҥымашке шуашлан ӱшаным ок пу да Н—209 самолет экипажын пытымылан шотлаш кӱлеш.

Тидлан лийын, ССР Ушем Калык Комиссар-шамыч Совет Н—209 самолет кычалмашым умбакыже чарнаш пунчалын.

СССР правительстве мемнан шергакан йолташ-шамычым, мужественный советский летчик-шамычым С. А. Леваневский, Н. Г. Кастанаев, В. И. Левченко, Г. Т. Побежимов, Н. Н. Годовиков да Н. Я. Галковский йолташ-шамычым йомдарыме нерген пӱтынь советский калык дене пырля ойганымыжым ончыкта да колышо-шамычын ешыштлан шкенжын келге соболезнованийжым каласа.

Правительстве пунчалын:

1. С. А. Леваневский, Н. Г. Кастанаев, В. И. Левченко, Г. Т. Побежимов, Н. Н. Годовиков да Н. Я. Галковский йолташ-шамычым шарнашлан верч Москваш памятникым ышташ.

2. Присвоитлаш:

Леваневский йолташын лӱмжым—Николаево олаште улшо теҥыз летчик-шамыч школлан да строитлалтше ледокольный пароходлан;

Кастанаев йолташын лӱмжым—22 № завод пеленсе аэродром ден летно-испытательный станцийлан.

Левченко йолташын лӱмжым—Балтийский флот авиационный полклан;

Побежимов йолташын лӱмжым — Главсевморпутьын Красноярский авиоремонтный заводшылан;

Годовиков йолташын лӱмжым—НКОП Московский авиационный техникумлан;

Галковский йолташын лӱмжым—Главсевморпутьын Якутский радиоцентрлан.

Правительстве Н — 209 самолет экипаж дене пырля пытыше член-шамычын ешыштлан пенсийым кугемден пуаш да колышо-шамычын ешыштлан кажне ешлан 20 тӱжем теҥге гыч единовременный пособийым пуаш пунчалын.

(ТАСС).

29 октябрьыште ВЛКСМ-лан 20 ий темеш

ПАШАМ У СЕМЫН ЫШТАШ ТӰҤАЛЬЫЧ

„Шытыше" колхозысо комсомолец-шамыч (Йошкар-Ола р-н) комсомолын XX-шо идалыкше лӱмеш социалистический соревнованийым ушнышт да обязательствым нальыч.

М. А. Кислицын—Марбумкомбинатыште арматурщик бригадын бригадирже. Производственный планым 195 процент темен шогымыжлан тудым ВЛКСМ-ын XX-шо идалыкше лӱмеш почет онаш пуртымо.

Теве Шимаев (первичный осоавиахимовский организацийын председательже) Ленинско - Сталинский комсомолын XX-шо идалыкше марте ПВХО значок дене 15 еҥым да ГТО значок дене 5 еҥым нормо сдатлаш, культурно-массовый пашам сайын организоватлаш шке ӱмбакше обязательствым нале. Шабанова М. 0,10 гам тӱредме олмеш 0,20 гам тӱредаш мутым пуыш. Ерундалова йолташ 0,10 га тӱредме олмеш 0,25 гам тӱредаш обязательствым нале. Нуно кызыт колхозышто ударницалан шотлалтыт. Ерундалова йолташ шке обязательствыжым шуктен шогa, кечыште 0,27 гам тӱредын, нормым 270 процент шукта.

Тиде мартен комсомольский организацийын секретарьже Бабков йолташ комсомольский пашам шалатымашке шуктен ыле. Садлан тудым секретарь паша гыч корангдышт. Кызыт секретарьлан, активный комсомолец Шимаев йолташым шогалтыме. Тудо кугу энергий дене паша ыштaш пижын. Паша план почеш ыштaлтеш. Комсомолец-шамычлан поручений пумо. Авиаций кечылан докладым ышташ Морозов йолташлан поручитлышт. Хоровой да драматический кружок вуйлаташ Ласточкин йолташым шогалтыме.

Молодежь коклаште ВЛКСМ устав ден программым туныкташ Шимаев йолташлан поручитлыме, тудо занятийым тылзылан 3 гана эртараш тӱҥалшаш. Морозов йолташ кызыт комсомол историй дене докладым ямдыла. Бригадыште газет лудаш 5 еҥым ойырымо. Кызыт комсомольский организаций пашам у семын ышташ тӱҥалын.

Смирнов. В.

ВНЕШТАТНЫЙ ИНСТРУКТОР-ШАМЫЧ ДЕНЕ ПАША ЫШТЫМАШЫМ САЕМДЫМАН

ВЛКСМ райком внештатный инструктор-шамычым ок вуйлате

ВЛКСМ Шернур райком внештатный инструктор-шамычым пеш начарын вуйлата. Теве мыйым апрель тылзе гыч внештатный инструкторлан назначитленыт, но мый тидын нерген 6-шо август мартен шинчен омыл. Туге гынат, комсомольский пашам активне ыштен толам. Райкомол внештатный инструктор-шамычым ок вуйлате, нуным поген, нунын дене совещаний, инструктаж ик ганат эртаралтын о г ы л, а млання комсомольский пашаште тиде паша программа лийын шога.

Ме, инструктор-шамыч, комсомолын чыла политический и л ы ш ы ш т ы ж е ВЛКСМ райкомлан кугу полышым пуэн шогена. Теве ВЛКСМ райкомын ожнысо секретарьже Пекпаевын вуйлатымашыжым налына. Тудо чыла инструктор-шамычым раш шинчен огыл, нунын дене беседым, совещанийым эртарен огыл, первичный комсомольский организацийлаш нуным указаний пуде колтылын. „Тыгай вопросым ышташ кÿлеш", манын тудо приказым пуа да могай задаче-шамычым шындаш да кудыжлан тÿӈ вниманийым ышташ, тидын нерген мутат лийын огыл. Садланак первичный комсомольский организацийыш миен, моло пашам монден, ик пашам гына ыштеныт. Комсомольский организацийыште шуко паша-шамыч шукталтдыме улыт.

Тид деч посна внештатный инструктор - шамыч комсомольский организацийыш п р и к р е п и т л ыме огытыл. Первичный комсомольский организацийыште пашам сайын шындашлан виян тыршыман.

Ме кызыт мут дене огыл, а практический паша дене ончыктена. ВЛКСМ райком-шамыч внештатный инструктор-шамычын рольыштым учитыватлен, нунын дене пеӈгыде кылым кучен шогышаш улыт. Мый первичный комсомольский организаций ден кылым кучен, нунын йодмыштым да ончылно шогышо паша-шамычым честь дене шуктен толам, пашашке чутко относитлаш тÿӈалам.

Павлова А. Ф.

Шке участкыштем пашам сайын шынденам

ВЛКСМ Роӈго район мыйым май тылзыште внештатный инструкторлан утвердитлен. Пашашке тунамак уло вием пыштен пижым.

Ашламаш ял совет мучко чылаже ныл первичный комсомольский организаций уло. Тушто 20 комсомолец-шамыч ылыч. Мый пашам комсомольский хозяйствым тергымаш гыч тÿӈалым.

Кызыт чыла ныл организацийыштат комсомольский хозяйствым сайын шындыме.

Мыйын пашаш шогалме деч вара ныл организацийыште 23 политзанатий лийын: „Олманур" комсомольский орзанизацийыште 6 занятий, „Чевер-Нур"—12, „Марий Кундыш"—3.

Кызыт „Ушнымаш" да да „Олманур" колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийыште ВЛКСМ Обком IV пленумын решенийжым лончылышна.

Май тылзе деч вара Ашламаш ял совет мучко 19 еӈ угыч комсомолыш пурен. Чылаже ынде ял совет мучко 42 комсомолец уло. Несоюзный молодежь коклаште пашам сайын ыштыме дене комсомолыш пураш адак 11 йодмаш пурен. Нунын кокла гыч 6 еӈ ÿдыр-шамыч кокла гыч. Комсомолец-шамыч пашам сайын ыштышаш верч соревнованыш ушненыт. Тыгак первичный организаций-шамычат соревноватлат. Комсомолец-шамыч Ленинско-Сталинский комсомолын XX-шо идалык темме юбилейжым кугу сеӈымаш дене вашлийшаш верч кучедалыт.

Чернецов А. П.

Внештатный инструктор лÿмем паша дене сулем

Мый Сотнур райкомолын внештатный инструкторжо улам. Млянем райкомол кок колхозым пеӈгыдемден ыле. Нине колхозлаште мыйын полшымем дене ятыр паша ышталтын.

Тений январь мартен Каганович лÿмеш колхозышто (Сотнур район) улыжат ик комсомолец веле ыле. Рвезе ÿдыр-шамыч коклаште умландарымаш пашам сайын ыштыме дене комсомолыш кум еӈ угыч пурышт. Тыге январь тылзыште Каганович лÿмеш колхоз пелен первичный комсомольский организаций почылто.

Тылзе гыч тиде организаций кушко да комсомольский комитет ышталте.

Кызыт Каганович лÿмеш колхозышто 17 комсомолец, а „Трудовик" колхозышто 9 комсомолец шотлалтыт.

Каганович лÿмеш колхозысо комсомолец - шамыч Ленинско-Сталинский комсомолын XX-шо идалык юбилейым кугу сеӈымаш дене вашлияш, паша нормым утыж дене темаш шке ÿмбакышт обязательствым налыныт.

Комитет пелен осоавиахим кружокым почмо. Тушто комсомолец-шамыч чыланат членлан шогат.

Уборко жапыште комсомолец-шамыч колхозник-шамыч коклаште йÿкын лудмашым эртареныт. Колхозник-шамычлан тыге лудмаш паша лектышым нöлталаш полшен.

Шукерте огыл мемнан комитет гыч комсомолец Матвеев А. ВКП(б) членыш кандидатлан пурен. Тыгак моло комсомолец-шамычат ВКП(б) членыш кандидатлан пураш ямдылалтыт. Комсомольский организаций вич кечылан ик гана пырдыж газетым луктеш.

Кызыт молодежь-шамыч комсомолыш пураш ямдылалтыт. Организацийыште устав ден программе нерген умылтарымаш пашам виян шындыме.

Иванов В. И.

ВЛКСМ райком ок полшо

„Ким" колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийлан (Ш е р н у р район) ВЛКСМ Шернур райком начарын полшен шога. Тиде организацийыште политик-воспитательный паша ÿлыл верыште шога. Март тылзе деч вара пропагандист лийын огыл. Садлан комсомолец-шамыч политический шинчымашым огыт нал. Комсорг Семянов йолташ ВЛКСМ райком деч ала кунар гана пропагандистым йодын, но тидын нерген райком огешат шоналте.

Семенов.

МЫЙЫН ПАШАМ

Мый Юрин райкомолышто 1938 ий май тылзе гыч внештатный инструкторлан пашам ыштем. ВЛКСМ райкомын поручениймже почеш утларакше мый колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийым организоватлаш полшем. Тиде пашам мый сай шуктен шогем. Теве Поляна ялыште первичный комсомольский организацийым организоватлыме годым эн ончычак несоюзный молодежь-шамычын погынымаште „Ленинский комсомолын устав ден программыже" теме дене докладым ыштышым. Но молодежым шке векем кÿлеш семын савырен ыжым керт. Вара мый молодежь-шамыч погынымашеш „массово-физкультурный пашан значенийже" теме дене докладым ыштышым. Тиде погынымаште молодежын физкультур дене заниматаш желаниже лекте. Молодежь вий дене физкультурный городокым ыштышна. Кызыт молодежь-шамыч ача жапыштым веселан эртарат.

Массово физкультурный пашам шындыме дене молодежын комсомольский радамыш пураш шонымашыже лекте. Комсомолыш 6 еӈым пуртышна. Кызыт тушто пашам сай шындыме.

Внештатный инструктор обязанностьым шуктымо деч посна мый „Красная Знамя" колхоз пеленсе комсомольский организацийыште комитет секретарьлан ыштем. Тиде организацийыште 1937 ийыште 6 член гына ыле гын, кызыт 33 еӈыш шуын. Нунын коклаште 10 ÿдыр. Комсомолка Павлова Т. И. телятница, Палагушина—доярка Привалова — трактористка, молат стахановка улыт. Нуным шуко гана премироватлыме.

Ончыкыжым ВЛКСМ райком шамычлан внештатный инструктор-шамычым сай вуйлатен шогыман, нунылан чыла пашаштат полшыман. Тиде первичный комсомольский организацийшамычын пашаштым саемдаш кугун полша.

Н. Привалов.

ВЛКСМ райком-шамычын внештатный инструкторышт. Ончыл рядыште шола гыч пурлашке: К. А. Шабалин (У-Торъял р-н), Р. П. Здродовский (Звенига р-н). Шогат: Привалов Н. П. (Юрин район), Медведева (Йошкар-Ола р-н,) **Федотов И. Ф.** (Звенига р-н).

139

Хасан ер районышто военный действийым чарыме нерген иностранный печать-шамыч мом возат

Франций

„Эр нувель" газет Хасан ер районышто советско-манчжурский границыште боевой действийым чарныме нерген тыге воза: „Решительность да шкенжын достоинствыжым аралыме доказательствым пуэн, Совет Ушем кӱлеш хладнокровийым аралаш да тыныслыкыш шкенжын тыршымыжым ончыкташ моштен".

Англий

11 августышто Лондонышто чыла профессиональный организаций деч делегат-шамычын совещаний лийын. Совещанийыште резолюцийым принниматлыме. Тушто Лондонысо профсоюз-шамычын делегатышт „Советский территорийым шупшын налаш тӧчышӧ японский фашистский военщиналан отпорым пушо советский правительствым поддержатлышаш" верч ойленыт.

Чехословаккий

Советско - манчжурский границыште положений нерген Первой (Приморский) армий штабын увертарымыжым да Литвинов йолташын японский посол Сигемицу дене адак вашлиймыже нерген уверым чехословацкий газет-шамыч койман вереш публиковатленыт.

„Ческе Слово" газет тыге палемда: советско-манчжурский границысе конфликт японский армийын лушкыдылыкшым да Йошкар Армийын вийжым, японский военный провокаций ваштареш Совет Ушемын действоватлыме решительностьшым ончыктыш.

Испаний

Каталонийысе об'единенный социалистический партийын „Рамбла" газетше Дальний Востокышто советский границыш японский военщинан нападенийже шотышто статьяште тыге воза: „Йошкар Армий японский фашизмлан моткоч кугу урокым пуэн да сар деч кузе кораҥгаш лийшашым ончыктен". Чыла тиде испанский газет-шамыч советско-манчжурский границысе боевой действийым чарныме нерген увертарат.

Маритранлесын Йошкар-Ола чодра заводысо пашазе ден служышо-шамыч советский территорийыш японский войскан нагло пурымышт ваштареш митинг. Фото Овечкинын.

КАЛЫКЫН ШЫДЕШКЫМЫЖЕ

4 августышто лийше Шервур селасе служышо, производство пашаеҥ-шамыч митингыш погынен японский фашист-шамычын Советский границым пудыртымышт нерген кугу шыдешкымаш дене палемдышт.

—Мемнан Йошкар Армий — сеҥаш лийдыме армий. Японский самурай-провокатор-шамычлан отпорым кӱлеш семын пуэн да ончыкыжат пуаш тӱҥалеш,— маныш докладчик Никифоров йолташ ойлыш.

Шуко еҥан митинг ик йӱк дене резолюцийым лукто: „Шукерте огыл мемнан Советский границым японский бандит-шамыч пудырташ тӧчышт. Ме тыгай действийым кугу шыдешкымаш дене вашлийынна. Фашистский бандит кашак шинчен шогышт: шкенышты вӱран кидыштым советский границе гоч шуяш тӱҥалыт гын, партий вуйлатыме почеш славный Йошкар Армий дене чыла советский калык тушманым толмо верыштак шырпын кырен шалатат".

Тыгай митинг Казанский МТС-ысе служышо, пашазе-шамычынат лийын. Нунат японский провокатор-шамычлан пеш кугу шыдешкымашыштым ончыктышт.

Паймаков Миклай.

Мемнан вашмутна

„1 май" колхозын членже-шамыч (Йошкар - Ола р-н) изиге, кугуге чыланат митингыш погыненыт.

Эн первояк митингыште японский провокатор - шамычын провокацийышт нерген туныктышо Ларионов колхозник - шамычлан пеш раш умылтарыш.

Митингешак колхозник-шамыч шӱльым срок деч ончыч 4 кече жапыште тӱред пытараш, финпланым 1938 ийын тиде кечылаштак 80 процентлан темаш, кугыжаныштлан киндым срок деч ончыч пуэн пытараш обязательствым нальыч.

Егошин Валя.

У тувемме ийлан ямде

„Чобык" тӱҥалтыш школ (У-Тор'ял р-н) у тунемме ийлан чыла шотыштат ямдылалтын шуын. Школ кӧргым сайын чиалтыме. Партшамычым ситышын ямдылыме.

Иванов В. М.

МУЖЕСТВО, ОТВАГА ДА БДИТЕЛЬНОСТЬ

Ленин орденан Н-ский морской отрядын пограничникше-шамыч советский границым бдительне оролат. Шукерте огыл ик советский пост лишнысе японский поселкышто пограничник-шамыч маскироватлалтме халатым чийше японец-шамычым ужыныт. Нуно бинокль дене ончыштын советский территорий могырыш толаш лектыныт. Ик японец тӱшка деч ойырлен, ужмаш гыч вашке йомын. Но тудо советский пограничник-шамычын внимонийышт гыч ойырлен огыл.

Пограничный заставе начальник наблюдательный пункт-шамычым вияҥден. Нарядын старшийже пограничник Иван Мехов чӱчкыдӧ чодран сопко тӱреш шылын возын. Кажне уалам ончен тудо лошинышты нушкын толшо еҥым ужын. Палыдыме еҥ лӱдын ончыштын, советский территорий кӧргыш пурен. Иван Мехов йӱк йӱаным лукде тудын шеҥгекыже пурен, вара писын тӱртен тудым йӧрыктен. Лӱймӧ йӱк деч посна иностранный разведкын кугу шпионжым кучымо. Тудын деч кинжалым да трихинан 10 пакетым поген налме. Следствийыште шпионын вольык ден вӱд водоем-шамычым отравитлаш задаций дене толмыжым пален налме.

Вес пограничник Клопов йолташ замечательный пограничник, неутомимый следопыт чап дене леведалтын. Ожно машинистын помощникше Клопов йолташ кызыт боевой ден политический подготовко дене отличник, активный общественник. Тудлан ик гана веле огыл тушман дене вашлиймаште шке лӱддымылыкшым ончыкташ верештын. Пытартыш пел ийыште тудо кум гана шпион ден диверсант-шамычым кучен.

Шукерте огыл пограничник-шамыч теҥыз серыште пӧр'еҥ ден ӱдрамашын гулятлен коштмыштым ужыныт. Пограничник - шамыч нуным эреак шекланеныт. Пӧр'еҥ советский границыш кидше дене ончыктылын, ӱдрамаш дене шокшын мутланен. Серысе скал-шамыч шеҥгак шылын, Клопов отделенный командир Соломин дене засадым ыштеныт. Нуно нарушительын ӱдрамашым коден кӱ-шамыч кокла гыч нушкын пограничный постым эртен каймыжым шекланеныт. Пограничник - шамыч тудын корныжым пӱчкыныт. Пел шагат гыч тудо авыралтын. Клоповын сообразительностьшо, лӱддымылыкшӧ да энергийже дене кугу шпион-диверсант кучалтын.

Н—ский погранотрядын сай еҥыштлан пограничник Андрей Лобойко шотлалтеш. Пограничный заставыште тудо повар обязанностьым шуктен шога. Тудын тиде мирный пашаже моло-шамыч дене пырля границым бдительне аралымаште ок чаракле. Кум тылзе ожно заставе деч ик километр ӧрдыштӧ курыкан эҥерын йоген лекмаштыже гулаймыжла ала кӧн подозрительный кышам ужын. Тидын нерген постыш увертарымек, Лобойко боец Коновалов дене пырля кыша почеш каеныт.

Йӱд вошт пограничник-шамыч эҥер, куп, тура сопкыла - шамычым эртеныт. Кыша нуным кудалтен кодымо баракыш конден, тыште вуно границе пудыртышо-шамычын ласкан гына мален киймыштым ужыныт. Кучымо-шамыч иностранный разведкын шпионышт улыт улмаш. Пограничный отряд мучко специальный приказ дене пограничник-шамыч Лобойко ден Коновалов наградитлалтыныт. Лобойко пограничный войскаш ӱмыреш кодаш йодмашым пуэн.

Шукерте огыл тыште тыгай случай лийын. Йӱдым пограничник Савельев ден Давиденко теҥыз серым наблюдатлен дозорышто шогеныт. Прибережный полосам изиш гына ужаш лийын. Пычкемыште нарушитель тупешыже вещевой мешакым сакалтен сер дене каен. Теҥыз дек волен Савельев ден Давиденко тудым кычкыралыныт. Тудо куржаш тӱҥалын. Пограничник-шамыч тудым поктен куржыныт. Нарушительден пограничник - шамыч кокла эре лишемын. Нарушитель утлен кертдымыжым ужын ийыш тӧрштен да куржаш тӱҥалын. Пограничник-шамыч нунын деч ик йол тошкалтышланат кодын огытыл. Тунам нарушитель ий коклаш тӧрштен, илыштыштым чаманыде пограничник-шамыч тудым вӱд гыч шупшын луктыныт да заставыш конденыт. Кучалтше иностранный разведкын кугу шпионжо улмаш.

Орденоносный отрядын пограничникше-шамыч сопкын кӱкшӧ верыштыже, келге пядыште улшо пограничный заставысе постышто шогымышт годым границын линийжым зоркоончат. Дальный Востокым аралымаш ӱшанле да пеҥгыде кидыште.

М. Тамарин.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 70, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—659. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.